

14. “Code of Administrative Legal Proceedings of Ukraine”: Code of Ukraine on 06.07.2005 № 2747-IV, available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>.
15. “Judgment of the Constitutional Court of Ukraine on constitutional submission of the Supreme Court of Ukraine on the accordance with the Constitution of Ukraine (constitutionality) of statements of the Art. 69 of the Criminal Code of Ukraine (case with assignment of reduced punishment)” : Judgment of the Constitutional Court of Ukraine on 02.11.2004 № 15–пн/2004, *Ofitsiynyi visnyk Ukrayiny*, 2004, no. 45, art. 2975.
16. “Judgment of the Constitutional Court of Ukraine on constitutional submission of the administrative board of the Pension Fund of Ukraine concerning the official interpretation of statements of the Art. 1; Ch. 1, 2, 3, Art. 95; Ch. 2, Art. 96; pp. 2, 3, 6, Art. 116; Ch. 2, Art. 124; Ch. 1, Art. 129 of the Constitution of Ukraine; p. 5, Ch. 1, Art. 4 of the Budget Code of Ukraine; p. 2, Ch. 1, Art. 9 of the Code of Administrative Legal Proceedings of Ukraine in the system connection with separate regulations of the Constitution of Ukraine”, : Judgment of the Constitutional Court of Ukraine on 25.01.2012 № 3-пн/2012, available at: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/v003p710-12/paran54#n54>.
17. Malyushin, K.A. (2011), *Printsipy hrazhdanskoho ispolnitelnoho prava: problemy ponyatiya i sistemy* [Principles of civil executive law: problems of the concept and the system], Інфотропик Медиа, Moscow, Russia.
18. Bernyukov, A.M., Bihun, V.S., Loboda, Yu.P., Malishev, B.V., Pohrebnyak, S.P., Rabinovich, S.P., Smorodinskiy, V.S. and Stovba, O.V. (2009), *Pravosuddya: filosofske ta teoretychne osmyslennya: kolektyvna monohrafiya* [Justice: philosophical and theoretical understanding: multi-authored monograph], KNT, Kyiv, Ukraine.

УДК 340.134: 347.22

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПІДСТАВ УСТАНОВЛЕННЯ СЕРВІТУТНИХ ПРАВ

Щипанова О.О., к.ю.н., доцент,
Шеховцова Т.О., студентка

*Запорізький національний університет, вул. Жуковського, 66, м. Запоріжжя, Україна
tania_shehovcova@mail.ru*

У статті аналізуються проблемні питання правового регулювання визначення та підстав установлення сервітутних прав за законодавством України. З'ясовується природа прав користування чужим майном, закріплених у Цивільному кодексі України, а також здійснюється аналіз підстав установлення сервітутних прав. Зроблено висновок, що необхідні подальше доопрацювання й деталізація статей Цивільного кодексу України, які регулюють відповідні права.
Ключові слова: право користування чужим майном (сервітут), земельний сервітут, особистий сервітут, публічний сервітут, приватний сервітут, договір.

ПРОБЛЕМНЫЕ ВОПРОСЫ ГРАЖДАНСКО-ПРАВОВОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ ОСНОВАНИЙ ВОЗНИКНОВЕНИЯ СЕРВИТУТНЫХ ПРАВ

Щипанова О.А., Шеховцова Т.А.

*Запорожский национальный университет, ул. Жуковского, 66, г. Запорожье, Украина
tania_shehovcova@mail.ru*

В статье анализируются проблемные вопросы правового регулирования определения и оснований возникновения сервитутных прав по законодательству Украины. Определяется природа прав

пользования чужим имуществом, закрепленных в Гражданском кодексе Украины, а также анализируются основания возникновения сервитутных прав. Делается вывод, что необходимы дальнейшая доработка и детализация статей Гражданского кодекса Украины, которые регулируют соответствующие права.

Ключевые слова: право пользования чужим имуществом (сервитут), земельный сервитут, личный сервитут, публичный сервитут, частный сервитут, договор.

PROBLEM ISSUES OF CIVIL LEGAL REGULATION OF ESTABLISHMENT OF SERVITUDE RIGHTS

Shchypanova O.O., Shehovcova T.O.

*Zaporizhzhia national university, str. Zhukovskogo, 66, Zaporizhzhia, Ukraine
tania_shehovcova@mail.ru*

The article analyzes the problem issues of legal regulation of establishment of servitude rights.

Roman law knew three types of rights to other people's property: servitudes, fee farm and superficies. The right of using other thing, which occurred for receipting profits from the exploitation land plot or for somebody else, is servitude.

Institute of servitude rights is a novel for Ukrainian law. It occurs in Civil and Land codes now. According to Civil code the right of using other people's property (servitude) can be established for the land plot, other natural resource or other real estate for satisfaction needs of other people, when they can't be satisfied in other way.

There are two main types of servitudes, which are established at the legislative level in Ukraine – land and personal. The subjects of servitude rights are owner neighboring land plot (for the land servitude) and another person (for personal servitude). Ukrainian Civil code doesn't provide public servitudes, which occurred for undetermined number of persons.

The object of servitude rights is real estate. Ukrainian civil law doesn't include movable property as an object of servitude.

According to the Civil code, the reasons of establishment of servitude rights are agreement, testament, law and judgment. But there is no precise regulation of this methods, that's why court procedure of establishing servitudes is the most widespread.

It was concluded that Civil code are needed in further refinement in appropriate norms.

Key words: the right for using the other people's property (servitude), land servitude, personal servitude, public servitude, private servitude, agreement.

Право користування чужим майном (сервітут) у своєму розвитку пройшло довгий шлях від виникнення в приватному праві Стародавнього Риму до закріплення в сучасних вітчизняних нормативно-правових актах, зокрема в главі 32 Цивільного кодексу (далі – ЦК) України. На всіх етапах розвитку юридичної науки цьому питанню приділялась значна увага, але, незважаючи на це, деякі аспекти правового регулювання цього інституту в цивільному законодавстві нашої країни так і залишаються недосконалими або не отримали належного логічного завершення.

Одним із таких питань є підстави встановлення права користування чужим майном. У Цивільному кодексі України наявні норми, які регулюють відповідні відносини, проте сьогодні вони залишаються не до кінця відпрацьованими [1, с. 87].

Проблеми права користування чужим майном висвітлювалися в працях таких науковців, як В.І. Андрейцев, Д.В. Бусуйок, О.В. Глотова, П.Ф. Кулинич, Є.О. Мічурін, В.В. Носік, І.Ф. Севрюкова та інші. Але, попри певну відпрацьованість у доктрині, ці питання все-таки залишаються проблемними для правозастосовної практики.

Метою статті є аналіз підстав виникнення сервітутних прав, передбачених сучасним цивільним законодавством України.

Як справедливо зазначав О.А. Підопригора, римське приватне право знало три види прав на чужі речі: сервітути, емфітевзис і суперфіцій. Сервітут є найдавнішим із перелічених прав [2, с. 338]. Учений досить лаконічно визначив сервітут як абсолютне за характером захисту право користування чужою річчю [2, с. 340]. На думку Ч. Санфіліппо, сервітутом є речове

право на чуже майно, яке дає особі право на чужу нерухомість для заповнення браку власної [3, с. 191]. Але найширше за змістом поняття виводив І.Б. Новицький, який називав сервітутом право користування чужою річчю, яке встановлювалось для одержання певних вигод від експлуатації певної земельної ділянки або на користь певних осіб [4, с. 167].

Більшість законодавств містять положення про сервітути. Для українського законодавства цей інститут є новелою. Він не був характерний для радянського цивільного законодавства, що зумовлено його публічним характером. Уперше на законодавчому рівні було закріплено право користування чужим майном у ч.6 ст.4 Закону України «Про власність» від 07.02.1991, де вказувалося, що у випадках і в порядку, встановлених законодавчими актами, діяльність власника може бути обмежена або припинена чи власника може бути зобов'язано допустити обмежене користування його майном іншими способами [5].

Поняття й сутність земельного сервітуту були закріплені в главі 16 Земельного (далі – ЗК) кодексу України. Згідно зі ст.98 ЗК України, земельний сервітут визначається як право власника або землекористувача земельної ділянки на обмежене платне або безоплатне користування чужою земельною ділянкою [6].

Більш деталізоване визначення сервітуту наведено в ст.401 ЦК України, де зазначено, що право користування чужим майном (сервітут) може бути встановлене щодо земельної ділянки, інших природних ресурсів або іншого нерухомого майна для задоволення потреб інших осіб, які не можуть бути задоволені іншим способом. При цьому уточнюється, що сервітут може належати власнику сусідньої земельної ділянки або окремо визначеній особі [7].

Отже, на законодавчому рівні в Україні закріплено два основні види сервітутів – земельний і особистий. Окрім цього, ЦК України передбачає також залежно від строків, на які встановлюється право, строкові й безстрокові сервітути (ч.2 ст.403), оплатні й безоплатні (ч.3 ст.403).

Суб'єктами сервітутного права є власник (володілець) сусідньої земельної ділянки (для земельного сервітуту), а також інша конкретно визначена особа (особистий сервітут). Варто зазначити, що сервітути можуть існувати також за відсутності приватної власності на землю та виникати на основі інших правових норм, наприклад, постійного користування земельною ділянкою чи оренди [8, с. 43].

Вивчення літератури вказує на певну обмеженість сфери застосування земельних сервітутів, якщо виходити з концепції, закріпленої в чинному законодавстві. Зокрема, ЗК України, на відміну, наприклад, від ЗК Російської Федерації, не визнає публічних земельних сервітутів, тобто таких, які встановлюються для необмеженої кількості осіб [9, с. 344]. Проект ЗК України містив положення про публічний сервітут. Зазначалося, що таке право може бути встановлено щодо необмеженого кола осіб шляхом прийняття відповідного закону, іншого нормативно-правового акта або за рішенням суду [10].

Сьогодні в Україні можуть установлюватися лише приватні земельні сервітути – на користь певної особи, зокрема, як уже було зазначено, власника панівної земельної ділянки [9, с. 344]. Отже, законодавство не передбачає можливості встановлювати сервітути на користь осіб, які є «перехожими».

Особистим сервітутом вважається довічне право користування чужою річчю в інтересах конкретної особи [4, с. 170]. Цей інститут виник значно пізніше за інститут земельних сервітутів – у юстиніанівську епоху. До особистих сервітутів традиційно зараховують узуфрукт (право певної особи користуватись і отримувати прибутки з чужої неспоживчої речі), узус (право користування чужою річчю без отримання прибутків), право користування чужими приміщеннями (habitatio) [2, с. 344-345].

Проте, на думку деяких учених-цивілістів, поширення загального поняття сервітуту на ці права є помилковим, оскільки на ці права не поширюються деякі загальні принципи, характерні для сервітутів [3, с. 194].

ЦК України передбачено особистий сервітут – право членів сім'ї власника житла на користування цим житлом (ст.405 ЦК України).

Земельний сервітут устанавлюється стосовно певного об'єкта й не залежить від його власника, його дія зберігається в разі переходу права на земельну ділянку, щодо якої його встановлено, до іншої особи. У разі встановлення особистого сервітуту права закріплюються за конкретно визначеною особою, і такий сервітут припиняється у випадку смерті цієї особи [11].

Об'єктом права користування чужим майном визнається нерухомість – земельна ділянка, природні ресурси, інше нерухоме майно [7]. У ч.2 ст.401 ЦК України об'єктом сервітуту визнається сусідня земельна ділянка. Подібне формулювання, на думку деяких науковців, є неточним, оскільки передбачає, що панівна та обслуговуюча земельні ділянки не завжди повинні бути одна біля одної [8, с. 42].

У зарубіжних країнах об'єктом права сервітуту може бути й рухоме майно. Чинне українське законодавство не передбачає встановлення сервітуту стосовно рухомості. Проект ЦК України містив деякі сервітути, об'єктами яких були рухомі речі, зокрема право користування чужим рухомим майном без одержання доходу (узус), право на користування плодами нерухомості (узуфрукт), які до чинного Кодексу не ввійшли [12].

Підставою виникнення сервітуту, згідно зі ст.401 ЦК України, є відсутність в особи можливості задовольнити свої потреби іншим способом, крім устанавлення прав користування чужим майном [7]. Постановою Пленуму Верховного Суду України «Про практику застосування судами земельного законодавства при розгляді цивільних справ» від 16.04.2004 р. мета встановлення сервітуту звужена до необхідності задоволення потреб власника або землекористувача земельної ділянки щодо її ефективного використання, а умовою встановлення залишається неможливість задовольнити такі потреби в інший спосіб [11].

Ст. 402 ЦК України передбачає чотири основні способи встановлення сервітуту: договір, закон, заповіт і рішення суду. При цьому в ч.2 ст.404 ЦК України передбачається, що особа має право вимагати від власника сусідньої земельної ділянки надання сервітуту [7].

За загальним правилом, устанавлення права користування чужим майном за рішенням суду є крайнім засобом вирішення питання, який застосовується у випадку, якщо між особами не була досягнута домовленість. Проте сьогодні судовий порядок устанавлення сервітуту є найбільш поширеним, оскільки відсутня чітка регламентація інших способів, зокрема договірних.

Практика встановлення сервітутних прав за договором є доволі поширеною за кордоном, однак в Україні донині в доктрині не сформульовано єдиного підходу до поняття цього договору та його істотних умов [1, с. 88]. Не визначає цих питань також і законодавство.

На думку В.І. Нагнибиди, з огляду на правову природу сервітуту варто говорити про договір особливого виду. За аналогією з німецьким законодавством він кваліфікує цей договір як правовстановлювальний речовий договір, оскільки він не опосередковує переходу прав від однієї особи до іншої, а лише встановлює речове право, виконуючи роль засновницького акта [1, с. 88].

Істотними умовами такого договору повинні бути умови про предмет, спосіб обтяження, ціну і строки її внесення, вказівка на умову, яка є підставою встановлення сервітуту. У разі встановлення земельного сервітуту істотна умова щодо способу обтяження має бути уточнена зазначенням опису місцезнаходження з визначенням меж поширення права на

плані [1, с. 88]. Обов'язковими умовами також є встановлення обсягу конкретних прав та обов'язків сторін, порядок користування правом сервітуту для сервітуарія [8, с. 40].

У законодавстві не визначається форма укладення договору про встановлення сервітуту. Відповідно до абз.2 ч.2 ст.402 ЦК України, договір про встановлення сервітуту підлягає обов'язковій державній реєстрації, що дає підстави стверджувати, що формою цього договору є письмова. Державна реєстрація прав за цим договором здійснюється в порядку, передбаченому Законом України «Про державну реєстрацію прав на нерухоме майно та їх обтяжень» від 01.07.2004 р.

Установлення сервітуту в заповіті – особливий різновид заповідального відказу, який полягає в покладенні на спадкоємця, який одержує в спадщину будь-який об'єкт нерухомості, обов'язку надати іншій особі право тимчасово або довічно користуватись ним [13, с. 110]. Ця підстава встановлення сервітуту передбачена ст.1246 ЦК України.

Установлення сервітуту за заповідальним відказом виявляється в тому, що заповідач зобов'язує спадкоємців установити обмежене речове право в інтересах відказоодержувача й надати останньому обмежене право користування певним майном, яке входить до складу спадщини. У такому відказі має бути зазначене не тільки те, в інтересах кого встановлюється сервітут, а й відомості про майно, яке їм обтяжується, вид сервітуту, строк та інші відомості, необхідні для реалізації цих відносин [13, с. 111].

У деяких зарубіжних країнах установлення сервітутних прав здійснюється також у порядку набувальної давності (Франція, Нідерланди, Іспанія). Зміст цієї підстави полягає в тому, що після спливу певного строку, впродовж якого особа добросовісно й відкрито здійснювала відповідне право, вона має права звернутися за офіційною реєстрацією цього права щодо себе.

ЦК України не передбачає як підстави встановлення сервітуту набувальну давність. На думку В.І. Нагнибіди, поширення такої практики в нашій країні дало б змогу більш повно регулювати відповідні відносини та заповнити прогалину в праві, яка вирішується наразі на розсуд суду. Проте необхідною підставою встановлення сервітуту за набувальною давністю визначається не випадкове або разове використання земельної ділянки, а свідоме та цілеспрямоване пристосування її для потреб використання [1, с. 88].

Підсумовуючи вищевикладене, можна сказати, що сервітутне право, незважаючи на його давню історію, сьогодні не отримало досконалого правового регулювання в цивільному та земельному законодавстві України. Наявні в ЦК України норми, які регулюють відповідні відносини, мають незавершений характер. Особливо це стосується положень, що визначають підстави й порядок установлення сервітутних прав. Але саме закріплення цього правового інституту в українському законодавстві є прогресивним кроком, який цілком відповідає сучасним економічним реаліям.

З метою поліпшення цивільно-правового регулювання сервітутних відносин, на нашу думку, необхідно доопрацювати й деталізувати відповідні статті ЦК України, що регулюють механізм і підстави встановлення сервітутних прав. Задля цього пропонуємо внести до ЦК України статті, які б деталізували порядок установлення сервітутних прав на підставі закону та за договором. Необхідно також доповнити текст ЦК України статтею, яка б детально регламентувала порядок укладення сервітутного договору, визначала його форму, зміст, а також істотні умови. Крім того, на законодавчому рівні варто закріпити й можливість установлення публічних сервітутів на користь невизначеного кола осіб.

ЛІТЕРАТУРА

1. Нагнибіда В.І. Проблеми встановлення прав на чуже майно у сучасному цивільному праві / В.І. Нагнибіда // Університетські наукові записки. – 2011. – № 2. – С. 87-92.

2. Підпригора О.А. Римське право: підручник / О.А. Підпригора, Є.О. Харитонов. – К.: Юрінком Інтер, 2009. – 528 с.
3. Санфилиппо Ч. Курс римського частного права: учебник / Ч. Санфилиппо; под ред. Д.В. Дождева. – М.: Издательство БЕК, 2002. – 400 с.
4. Новицкий И.Б. Римское частное право: учебник / под ред. проф. И.Б. Новицкого и проф. И.С. Перетерского. – М.: Юриспруденция, 2000. – 448с.
5. Про власність: Закон України від 07.02.1991 р. № 697-ХІІ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/697-12>
6. Земельний кодекс України: Закон України від 25.10.2001 р. № 2768-ІІІ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>
7. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 435-ІV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
8. Старостенко Д. Договір про встановлення земельного сервітуту: правові ознаки та істотні умови / Д. Старостенко // Юридична Україна. – 2015. – № 2. – С.39-49.
9. Мироненко І.В. Зміст та значення публічних сервітутів для правового регулювання земельних відносин / І.В. Мироненко // Держава і право. – 2012. – № 60. – С. 342-349.
10. Земельний кодекс України: Проект Закону від 24.05.2000 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?skl=4&pf3516=5285
11. Про практику застосування судами земельного законодавства при розгляді цивільних справ: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 16.04.2004 № 7 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/va007700-04>
12. Цивільний кодекс України: Проект Закону від 25.08.1996 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc34?id=&pf3511=1958&pf35401=9478>
13. Розгон О.В. Актуальні питання встановлення сервітуту у заповіті / О.В. Розгон // Вісник Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна. – 2013. – № 14. – С. 110-113.

REFERENCES

1. Nahnybida, V.I. (2011), “The Problems of Motive of Rights in Other Thing Emergence in Modern Civil Law”, *Universytetski naukovi zapysky*, no. 2, pp. 87-92.
2. Pidopruhora, O.A. (2009), *Rimskie pravo: pidruchnyk* [The Roman law], Yurinkom Inter, Kyiv, Ukraine.
3. Sanfilippo, C. (2002), *Kurs rimskogo chastnogo prava: uchebnik* [The Roman private law], Izdatelstvo Bek, Moscow, Russia.
4. Novitskiy, I.B. (2000), *Rimskoe chastnoe pravo: uchebnik* [The Roman private law], Yurisprudenciya, Moscow, Russia.
5. “On property”: Law of Ukraine on 07.02.1991, available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/697-12> (April, 2015)
6. “Land code of Ukraine”: Law of Ukraine on 25.10.2001, available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2768-14> (April, 2015)
7. “Civil code of Ukraine”: Law of Ukraine on 16.01.2003, available at: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (April, 2015)
8. Starostenko, D. (2015), “Agreement on establishment of land servitude: legal characters and substantial terms”, *Yurydychna Ukraina*, no. 2, pp. 39-49.

9. Mironenko, I.V. (2012), "Table of contents and value of public servitudes for the legal regulation of land relations", *Derzhava i pravo*, no. 60, pp. 342-349.
10. "Land code of Ukraine": Project of Law of Ukraine on 24.05.2000, available at: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?skl=4&pf3516=5285 (April, 2015)
11. "On the practice of courts of the land law in civil cases": Resolution of the Plenum of the Supreme Court of Ukraine № 7 on 16.04.2004, available at: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/va007700-04> (April, 2015)
12. "Civil code of Ukraine": Project of Law of Ukraine on 25.08.1996, available at: <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc34?id=&pf3511=1958&pf35401=9478> (April, 2015)
13. Rozgon, O.V. (2013), "An actual issues of establishing servitude in testament", *Visnyk Charkivskogo nacionalnogo universytetu im. Karasina*, no. 14, pp. 110-113.

УДК 347.13: 347.963

ПРОКУРОР ЯК СУБ'ЄКТ ЦИВІЛЬНО-ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ПРАВОВІДНОСИН

Бутенко І.О., аспірант

*Запорізький національний університет, вул. Жуковського, 66, Запоріжжя, Україна
ria.butenko@gmail.com*

Стаття присвячена актуальним питанням реформування органів прокуратури, зміни спрямованості вектора її діяльності з площини загального нагляду, забезпечення захисту прав та інтересів осіб у площину кримінальної юстиції, що вимагається відповідно до «нібито європейських стандартів» і визначення ролі прокуратури в механізмі захисту прав людини, в тому числі в порядку цивільного судочинства.

Автор констатує недоліки та суперечності законодавства в досліджуваній сфері, серед них неузгодженості й суперечності Конституції України [2], Цивільного процесуального кодексу України [4] та Закону України «Про прокуратуру» [2], які визначають повноваження органів прокуратури, в тому числі у сфері забезпечення охорони й захисту прав людини, серед них стосовно процесуального представництва органів прокуратури.

Автор робить висновок про передчасність і невиваженість рішення щодо зняття повноважень з органів прокуратури стосовно загального нагляду за дотриманням законодавства та невинуватності обмеження шляхом регламентації необхідності доведення прокурором підстав для участі в цивільній справі; обмеження цивільного процесуального представництва, яке закріплено в положеннях ст. 45 Цивільного процесуального кодексу України [4].

Ключові слова: прокурор, цивільне представництво, захист, цивільна справа, загальний нагляд, верховенство права, право, державні інтереси, інтереси, законні права особи.

ПРОКУРОР КАК СУБЪЕКТ ГРАЖДАНСКО-ПРОЦЕССУАЛЬНЫХ ПРАВООТНОШЕНИЙ

Бутенко И.А.

Запорожский национальный университет, ул. Жуковского, 66, Запорожье, Украина

ria.butenko@gmail.com

Статья посвящена актуальным вопросам реформирования органов прокуратуры, изменения направленности вектора ее деятельности из плоскости общего надзора, обеспечения защиты прав и интересов лиц в плоскость уголовной юстиции, что требуется в соответствии с европейскими стандартами и определением роли прокуратуры в механизме защиты прав человека, в том числе в порядке гражданского судопроизводства.